

מדריך למורה

מערך שיעור זה הינו חלק מפעילות חודש תקומה וגבורה במערכת החינוך, העוסק בערכים המחברים בין העבר, ההווה והעתיד בצל האתגרים הנוכחיים שהמדינה מתמודדת עמם. לפניכם מדריך מקצועי המיועד לתמוך בהנחיית השיעור. המדריך נועד להציע הכוונה מתודולוגית ודגשים שיסייעו לכם בהובלת השיעור באופן מיטבי. אנו מזמינים אתכם להיעזר בחומרים אלו כמצפן מקצועי המותאם למטרות הלימודיות ולצרכי התלמידים. [למעבר למסמך מוגש](#)

שקפים 4-5: שקפי פתיחה

ג'ינו ברטלי היה רוכב אופניים איטלקי מפורסם שהשתמש בכישוריו ובאומץ ליבו כדי להציל מאות יהודים בתקופת השואה. מעבר להיותו ספורטאי דגול, הוא היה שליח חשאי של המחתרת האיטלקית, כשהוא נושא מסמכים מזויפים מוסתרים באופניו ומעבירם בין ערים שונות באיטליה. על מעשיו האמיצים זכה לתואר "חסיד אומות העולם" מטעם יד ושם. שיעור זה משלב לימוד מתקדם של השפה האיטלקית עם דיון בערכים של אומץ, חמלה ומעורבות אזרחית, תוך שימוש בטכנולוגיות בינה מלאכותית כדי להעשיר את חוויית הלמידה ולהפוך אותה לאינטראקטיבית ומרתקת.

שימו לב, כחלק מהיערכות מקדימה לשיעור מומלץ לפתוח לוח פאדלט כיתתית להצגת תוצרים.

קישורים נוספים:

• [Il Campione che Beffò i Nazisti : Gino Bartali @InspirationalStories-b9p](#)

• [Giornata della memoria. Il ciclista che salvo' 800 Ebrei](#)

מדריך למורה

שקפים 6-10: אדוות ראשונות

נפתח את השיעור בדיון מקדים על מושגי אומץ ומעורבות אזרחית. נבקש מהתלמידים לחשוב על דמויות היסטוריות נוספות שפעלו למען אחרים בסיכון אישי, ולשתף בהתרשמותם. לאחר מכן, נציג את דמותו של ג'ינו ברטלי באמצעות תמונה ושאלה מנחה: "כיצד ספורטאי יכול לשנות את פני ההיסטוריה?" נקרין סרטון קצר על פועלו של ברטלי, ונתחיל בהקראת קטע קצר באיטלקית על חייו. התלמידים יתבקשו לנתח את המידע הראשוני ולענות על שאלות פתוחות שמייצר ChatGPT כדי לחבר אותם לנושא השיעור.

שקפים 11-14: אדוות משותפות

על התלמידים ליצור דיאלוגים המדמים שיחה בין ג'ינו ברטלי לניצול שהוא סייע לו.

לאחר מכן נתרגל את התלמידים אוצר מילים:

- השלמת משפטים: התלמידים יקבלו משפטים עם מילים חסרות ויבחרו את האפשרות המתאימה תוך כדי קבלת הסבר דקדוקי מה-AI.
- יצירת התאמות מושגים: באמצעות כלים כגון Wordwall או Quizlet יותאמו מילים מרכזיות לטקסטים או למושגים ההיסטוריים.
- לאחר מכן, נקיים דיון כיתתי בנושא אומץ, חמלה ומעורבות אזרחית בהקשר של ברטלי. נבקש מהתלמידים להיעזר ב- ChatGPT וליצור שאלות נוספות לדיון הכיתתי.

מדריך למורה

שקפים 15-18: רואים את השלם, עבודה עם כלי AI

על כל תלמיד:

- לכתוב מכתב הוקרה / תודה לברטלי, תוך שימוש במחולל שפה, כלי AI. יש להיעזר ב-AI להרחבת אוצר המילים לשיפור הניסוח.
- להכין כרזה עם סיפורו של ג'ינו ברטלי באמצעות כלים כמו Canva או Genially תוך שילוב תמונות, טקסטים וציטוטים.
- אפשרו לתלמידים להציג את התוצרים שלהם במליאה הכיתתית.

שקפים 19-20: מעבר לאופק, סיכום השיעור

סכמו את השיעור. מומלץ להציג את מהלך הלמידה של השיעור, ואפשרו לתלמידים לבצע רפלקציה על הלמידה - כיצד סיפורו של ג'ינו ברטלי מתקשר לערכים בחברה כיום.

איטלקית

ג'ינו ברטלי וחסידיו אומות העולם

מפגשים בחברה
הישראלית

ערבות
הדדית

הקשר
לעם ולמדינה

הנצחה
וגבורה

מטרות השיעור

ערבות הדדית

במהלך השיעור:

- **נכיר** את דמותו של ג'ינו ברטלי ותרומתו בתקופת השואה.
- **נתרגל** את השפה האיטלקית באמצעות קריאה, דיאלוגים והבעה בכתב.
- **נפתח** חשיבה ביקורתית ו**נדון** בערכים של אומץ, חמלה ומעורבות אזרחית תוך שימוש בבינה מלאכותית להעמקת ההבנה.

מפגשים בחברה
הישראלית

ערבות
הדדית

הקשר
לעם ולמדינה

הנצחה
וגבורה

אדוות ראשונות

רגע לפני שנתחיל,

- **חשבו** על דמויות היסטוריות שפעלו למען אחרים בסיכון אישי, מה ידוע לכם עליהם?
- כיצד הייתם מגדירים "אומץ" ו"מעורבות אזרחית"?

משתפים במליאה

אזוות ראשונות

כיצד ספורטאי יכול לשנות את פני ההיסטוריה?

ג'ינו ברטלי, לקוח מתוך וויקיפדיה

אזוּת ראשונות

כיצד ספורטאי יכול לשנות את פני ההיסטוריה?

ג'ינו ברטלי היה רוכב אופניים איטלקי מפורסם שהשתמש בכישוריו ובאומץ ליבו כדי להציל מאות יהודים בתקופת השואה.

מעבר להיותו ספורטאי דגול, הוא היה שליח חשאי של המחתרת האיטלקית, כשהוא נושא מסמכים מזויפים מוסתרים באופניו ומעבירם בין ערים שונות באיטליה. על מעשיו האמיצים זכה לתואר "חסיד אומות העולם" מטעם יד ושם.

אזויות ראשונות

כיצד ספורטאי יכול לשנות את פני ההיסטוריה?

- **נצפה** בסרטון הבא: [קישור לסרטון](#)
- בעקבות הצפייה בסרטון **צרו** שאלות להבנה באמצעות ChatGPT אשר יסייעו לכם **לבחון** את הבנתכם.

אדוות משותפות

- היכנסו ל-ChatGPT (מחולל שפה), וכתבו בפרומפט: "צור דיאלוג בין ג'ינו ברטלי לבין ניצול שהוא הציל בשנת 1943. ברטלי מספר לו מדוע הוא מחליט לסכן את חייו ולסייע ליהודים. השיחה תהיה בשפה האיטלקית עם תרגום לעברית."
- הציגו את הדיאלוג במליאה הכיתתית.

המזכירות הפדגוגית
אגודה וזכיוחה ארץ

משתפים במליאה

חודש
תקומה
וגבורה

המזכירות הפדגוגית
אגודה וזכיוחה ארץ

מתרגלים

חודש
תקומה
וגבורה

אדוות משותפות

דיון מסכם

- מה לדעתכם הניע את ג'ינו ברטלי לסכן את חייו למען אחרים?
- האם נדרש אומץ מיוחד כדי לעזור לאחרים בזמן מלחמה? מדוע?
- איך באה לידי ביטוי אחריות חברתית בסיפור של ברטלי?
- האם ניתן להשוות בין מעשיו לבין פעולות של אזרחים בימינו?
- מתי בחייכם הרגשתם שפעלתם מתוך ערכים דומים? היעזרו ב- ChatGPT וצרו שאלות נוספות לדיון הכיתתי.

רואים את השלם

חלק א' – מכתב הוקרה לג'ינו ברטלי

- כתבו מכתב תודה אישי לג'ינו ברטלי (באיטלקית או בעברית).
- במכתב התייחסו למעשים האמיצים שביצע, הערכים שבאים לידי ביטוי בפעולותיו והמשמעות של מעשיו עבורכם. השתמשו ב- ChatGPT לשיפור אוצר המילים והניסוח ("אנא עזור לי לשפר את אוצר המילים והניסוח במכתב זה"). ערכו את המכתב הסופי בהתאם להצעות שקיבלתם.

משתפים במליאה

רואים את השלם

חלק ב' - כרזה דיגיטלית על ג'ינו ברטלי

- צרו כרזה דיגיטלית המספרת את סיפורו של ברטלי באמצעות Canva או Genially.
- הכרזה צריכה לכלול:
 - תמונה של ג'ינו ברטלי
 - עובדות מרכזיות על חייו ופעולותיו
 - ציטוט משמעותי (מפיו או על אודותיו)
 - התייחסות לערכים שהנחו אותו
- הציגו את הכרזה הדיגיטלית במליאה הכיתתית.

משתפים במליאה

מעבר לאופק

במהלך השיעור נחשפנו לסיפורו של ג'ינו ברטלי, ספורטאי איטלקי מפורסם שהשתמש בכישוריו כרוכב אופניים כדי להציל מאות יהודים בתקופת השואה. למדנו כיצד שילב בין הצטיינות ספורטיבית לבין אומץ לב יוצא דופן, והפך משליח מרוצים לשליח של חיים.

- כיצד סיפורו של ברטלי מתקשר לערכים בחברה שלנו כיום?
- איך אומץ, חמלה ומעורבות אזרחית באים לידי ביטוי בימינו?
- מה אנחנו יכולים ללמוד מדמותו לחיינו האישיים?

תודה רבה!

“מֵיִם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבֹּת אֶת־הָאֵהָבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ...” (שיר השירים, פרק ח', פסוק ז')